

УДК 351:353

<https://doi.org/10.62664/cpa.2024.02.08>

Олександр ГИРЯВЕЦЬ,

слухач магістратури публічного управління та адміністрування

Інституту гуманітарної підготовки та державного управління,

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу

Юлія НЕМІШ,

доцент кафедри фінансів,

кандидат економічних наук,

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу

ORCID ID <https://orcid.org/0000-0002-4676-1177>

ЗМІСТ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ СИСТЕМ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ЕПОХИ «СУСПІЛЬСТВО 5,0»

У статті висвітлено особливості теоретичних засад цифрової трансформації систем публічного управління та адміністрування розвинених країн світу та України. Проведено детальний аналіз становлення й розвитку процесів цифровізації на етапі переходу людства до епохи інформаційного суспільства – суспільства знань, або «Суспільство 5,0» та встановлено, що цілеспрямована й планомірна трансформація національних систем публічного управління на цифровій основі є сьогодні глобальним трендом. Провідні країни світу розглядають цифровізацію як пріоритетне загальнонаціональне стратегічне завдання та певний драйвер нових парадигм і концепцій державного управління. Нове «цифрове» управління характеризується складністю, організаційним і контекстуальним різноманіттям, самою сутністю управлінських процесів, що полягає в переході від традиційного ієрархічно-вертикального

«адміністрування» до горизонтально-мережевої системи платформного типу з широким використанням інструментарію цифрової сервісно-орієнтованої взаємодії органів державної влади та громадянина.

Обґрунтовано, що в умовах повоєнного відновлення нашої держави одним із найперших має бути здійснення всіх можливих кроків щодо дальшого розвитку процесів цифровізації публічного управління та адміністрування в Україні, що дозволить значно посилити внутрішній людський потенціал нашої держави та підвищити її конкурентоспроможність на світових ринках. Перехід до нового «цифрового державного управління» призведе до підвищення якості публічних послуг, зменшення необґрунтованого втручання держави в процеси саморегуляції ринкових і суспільних відносин. Це дозволить позбутися корупції, підвищити ефективність та результативність публічного управління нашої країни в цілому.

***Ключові слова:** цифровізація, цифрова трансформація, система публічного врядування, державне управління, цифрове суспільство.*

Oleksandr HYRYAVETS,

Master's student of Public Administration and Management
of the Institute of Humanitarian Training and Public Administration
Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas

Yulia NEMISH,

Associate Professor of the Department of Finance,
PhD in Economics
Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas

ORCID ID <https://orcid.org/0000-0002-4676-1177>

CONTENT AND FEATURES OF THE DIGITAL TRANSFORMATION OF PUBLIC ADMINISTRATION SYSTEMS

IN THE «SOCIETY 5.0» ERA

The article highlights the peculiarities of the theoretical foundations of the digital transformation of public management and administration systems in the developed countries of the world and Ukraine. A detailed analysis of the formation and development of digitalization processes at the stage of humanity's transition to the era of the information society - knowledge society, or «Society 5.0» was conducted and it was established that the purposeful and planned transformation of national public administration systems on a digital basis is today a global trend. The leading countries of the world consider digitization as a priority national strategic task and a certain driver of new paradigms and concepts of public administration. The new «digital» management is characterized by complexity, organizational and contextual diversity, the very essence of management processes, which consists in the transition from traditional hierarchical and vertical «administration» to a horizontal network system of the platform type with extensive use of tools for digital service-oriented interaction of state authorities and citizen.

It is substantiated that in the conditions of the post-war recovery of our state, one of the first steps should be the implementation of all possible steps regarding the further development of the processes of digitalization of state management and administration in Ukraine, which will significantly strengthen the internal human potential of our state and increase its competitiveness on world markets. The transition to a new «digital public administration» will lead to an increase in the quality of public services, a reduction in unjustified state intervention in the processes of self-regulation of market and social relations. This will make it possible to get rid of corruption, increase the efficiency and effectiveness of public administration of our country as a whole.

Keywords: digitalization, digital transformation, public administration system, public administration, digital society.

Постановка проблеми. Сучасний світ стає все більш інформаційно насиченим, складним та багатовимірним. Під впливом геометричного зростання кількості та ролі інформації й інформаційних, інформаційно-комунікативних та віртуальних технологій відбувається повсюдна трансформація самих основ існування людської цивілізації, що супроводжує перехід людства до «цифрової епохи» та інформаційного суспільства або «суспільства знань» [14, с. 6]. Сучасним глобальним трендом є цілеспрямована й планомірна трансформація національних систем публічного управління на цифровій основі. Провідні країни світу розглядають цифровізацію як пріоритетне загальнонаціональне стратегічне завдання та певний драйвер нових парадигм і концепцій державного управління. Цифрова трансформація охопила більшість світових держав, фактично всі сфери суспільного і приватного життя. Це явище отримало чимало назв – цифровізація, диджиталізація, цифрова глобалізація, Індустрія 4.0, Суспільство 5.0. тощо.

Насамперед, цифрова трансформація охоплює органи державного управління та органи місцевого самоврядування як ключові системно-організувальні структури життєдіяльності локальних, регіональних та національних спільнот, докорінним чином змінюючи самі основи управління, регулювання та взаємодії владних структур із сектором економіки й громадянським суспільством. Відбувається невідворотній процес переходу більшість державних та державних управлінських послуг, державно-суспільних комунікацій у суто цифровий формат, що призводить до зміни самої філософії державного управління та формування принципово нової моделі урядування – «цифрового державного управління» – «Digital Era Governance». Таким чином, нагальним стає питання дослідження теоретичних засад становлення й розвитку процесів цифрової трансформації систем публічного управління та адміністрування розвинених країн світу, насамперед, Європейського Союзу, та України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Попередній огляд та збір наукових джерел свідчить, що проблематиці постання цифрового суспільства науковці й дослідники надають значної уваги. Зокрема, за цією тематикою Національна бібліотека імені В. Вернадського налічує понад 500 публікацій, у тому числі близько 200 наукових статей у фахових українських виданнях. На наш погляд, вартими уваги є напрацювання таких дослідників, як О. Берназюк [1], М. Ковалів, Я. Скоромний, С. Єсімов, Н. Мариняк та І. Каспрук [2], Н. Костенюк, І. Макарова, Ю. Пігарєв та Л. Сметаніна [3, 7], М. Кочарян [4], І. Лопушинський [5], О. Мазур та О. Соколовська [6], В. Мареніченко [8], Ю. Пігарєв та Н. Костенюк [9], М. Попов, В. Комаровський та А. Бондар [10], Г. Поченчук та І. Кузмук [11], О. Радченко [12, 14], Т. Серьогіна [13], Л. Українська та Н. Шифріна [15], В. Шандрик, О. Радченко, А. Кошеленко та А. Дейнега [16], наукові публікації яких і складають джерельну базу цієї статті.

Мета і завдання публікації. Метою цієї статті є розкриття змісту та окреслення характерних моделей цифрової трансформації систем публічного управління та адміністрування розвинених країн світу та України.

Виклад основного матеріалу. Хоча сучасні цифрові технології використовуються в державному управлінні з 90-х років ХХ століття, в останні роки, з динамічним технологічним розвитком, рівень їх використання не просто значно зріс, а перетворився на визначальний. Якщо початковий етап упровадження інформаційних технологій був спрямований на підвищення ефективності та прозорості внутрішніх процесів діяльності органів державної влади, то з розвитком Інтернету та новітнього програмного забезпечення використання сучасних технологій на державній службі еволюціонувало в бік домінування сервісів надання публічних послуг, інформаційної відкритості й партисипативного

публічного управління. Як зазначає М. Кочарян – «на сьогодні уряди та муніципальні органи розглядають цифрові інструменти як ключову можливість оптимізації бюрократичних процесів своєї роботи. Цифрові технології потенційно дозволять урядовим структурам ефективніше взаємодіяти з громадянами в процесі надання публічних послуг, тим самим забезпечивши більшу реактивність та спрямованість на потреби громадськості. Діяльність уряду зможе бути охарактеризована як більш прозора та з ефективним процесом ухвалення рішень» [4, с. 93].

У наш час повсюдність цифрових технологій призвела до появи багатьох наукових концепцій, серед яких електронне урядування, електронна участь, управління 2.0, цифрове врядування, відкритий уряд, розумне управління тощо. Уважається, що такий спосіб управління веде до інновацій, спільного виробництва, прозорості, а також сприяє створенню суспільної цінності. Ініціативи в цій сфері насамперед спрямовано згори донизу – від урядових структур до місцевого самоврядування й громадянського суспільства. Цифрові технології в цьому разі – це «інструменти, що впливають на сьогодення та майбутнє цієї реальності. У цифровій реальності суттєво змінюються інформаційно-комунікаційні процеси – відбувається збільшення кількості комунікаційних взаємодій, прискорення процесів передачі та отримання інформації у взаємодіях, спостерігається проникний характер комунікативної зв'язаності на основі цифрових технологій» [2, с. 25]. До зазначених інструментів-цифрових технологій належать: інтернет, онлайн-платформи, інтернет-сервіси 24/7, мобільні додатки, соціальні мережі, великі масиви даних, що базуються на таких рішеннях, як технічні мережі, датчики, штучний інтелект, блокчейн тощо.

Власне «цифровізація» (та її англomовна калька «digitalization») розглядається як «етап насичення світу цифровими пристроями, засобами, системами тощо, так і цифровими додатками, що

використовують, зокрема, набори відкритих даних. Цифровізація є етапом остаточного зближення фізичного, цифрового та біологічного світів» [3, с. 45]. Цифровізація в широкому розумінні, на погляд Г. Поченчука та І. Кузьмука, «визначається як всебічне використання цифрових технологій у всіх сферах людської життєдіяльності та пов'язані з цим зміни в способах соціальних взаємодій. Відповідно, розглядається цифровізація в економіці – формування цифрової економіки, цифрової промисловості; цифровізація соціальної сфери – охорони здоров'я, освіти (цифрова освіта); цифровізація науки; цифровізація державного управління – цифрове державне управління, е-уряд» [11, с. 33].

На думку О. Берназюка роль та значення цифрових технологій у публічному управлінні «виражається у таких головних аспектах:

1) демократизація сфери публічного управління, що досягається завдяки підвищенню доступу громадян, інших фізичних та юридичних осіб до участі в ухваленні публічновладних рішень;

2) забезпечення відкритості та прозорості діяльності суб'єктів публічного управління і, як наслідок, підвищення рівня довіри громадян та суспільства до органів та інститутів публічного управління: прискорення поширення інформації про діяльність суб'єктів владних повноважень, підвищення рівня доступності такої інформації тощо;

3) зниження рівня корумпованості серед службовців та посадових осіб: виключення в деяких випадках безпосереднього контакту зі службовцями та автоматизація ухвалення окремих публічноуправлінських рішень;

4) зменшення кількості помилок, що можуть допускатися в розрахунках, оцінках, плануванні та інших управлінських процесах людиною, через автоматизацію деяких управлінських функцій;

5) забезпечення економії ресурсів (часу, коштів, кадрів тощо) як з боку органів публічного управління, так і з боку громадян, суб'єктів господарювання» [1, с. 167].

Безпосередньо цифровізація публічного управління, за Ю. Пігарєвим та Н. Костенюком, – це *«системна зміна моделі управління, своєрідна автоматизація процесу використання оцифрованих даних. У контексті ж дослідження сервісної функції держави цифровізація постає одним із найбільш дієвих механізмів удосконалення процесів надання державних послуг та моніторингу цього процесу»* [9, с. 95]. Якщо на перших етапах цифровізації запровадження ІТ-технологій в публічному управлінні домінувало прагнення простого запровадження в традиційну бюрократичну діяльність нових технологічних інструментів для виробництва, збору, обміну, агрегації, аналізу, пошуку та представлення даних та інформації з метою розроблення послуг, то на сучасному етапі – «цифрової трансформації» – це процес, у якому суб'єкти державного управління, неурядові організації, громадські об'єднання та окремі особи використовують сучасні інформаційно-технологічні рішення для створення суспільної цінності, підтримки доступу до даних, послуг та контенту задля партисипативної взаємодії. Така цифрова трансформація, на переконання І. Макарової, Ю. Пігарєва та Л. Сметаніної *«вимагає наскрізних організаційних змін, а не тільки впровадження цифрових технологій. Цифрова трансформація ставить людей та стратегію перед технологіями, потребує нових компетенцій, зміни поведінки, нових моделей робочих місць, зміни каналів комунікацій»* [7, с. 88].

Цифровізація змінює систему публічного управління як організованої сукупності центральних та регіональних органів державної виконавчої влади, обласних, районних органів та органів місцевого самоврядування. Ці органи створені для реалізації державних функцій упорядкування й регулювання суспільно-політичного, економічного і

культурно-духовного життя населення, надання відповідних публічних і адміністративних послуг в межах Конституції і законодавчих актів держави. Ця система трансформується з ієрархічно-вертикальної та горизонтально-мережевої системи під впливом цифровізації. Така ситуація докорінно змінює владно-адміністративні відносини між окремими інститутами публічного управління, усередині самих цих інститутів, їх взаємовідносини і взаємодію з економіко-промисловим сектором та інститутами громадянського суспільства [12, с. 78].

У сучасному науковому дискурсі фігурують різні моделі технологічного розвитку або ж «технологічної зрілості» в державному управлінні й місцевому самоврядуванні, наприклад, поділ на три таких послідовних етапи: «диджиталізація», «цифровізація» та «цифрова трансформація», де «диджиталізації» – це заміна аналогових технологій на цифрові та використання сучасних технологій в обігу внутрішньої і зовнішньої документації структурних підрозділів органів публічної влади та в реалізації їх завдань, пов'язаних із наданням публічних послуг. На цьому етапі інформаційно-комунікаційні технології широко використовувалися в структурах державного управління насамперед для оперативних дій, пов'язаних з пошуком, відбором, отриманням, нагромадженням потрібної інформації, її реєстрацією, зберіганням, обробленням, перетворенням, знищенням, відновленням, передачею, тиражуванням, поширенням тощо.

На етапі «цифровізація» інформаційні технології вже поступово змінюють наявні в державних структурах процеси й процедури. Це передбачає, наприклад, упровадження нових каналів комунікації, зміну способу надання державних послуг, а також активізацію управління взаємовідносинами з клієнтами та партнерами тощо. Як наслідок, цифровізація дозволяє краще виконувати процеси та полегшує управління взаємозв'язками між ними. Це етап створення та функціонування

принципово нового інструменту державного управління — «електронного врядування». Метою електронного врядування є підвищення ефективності роботи органів влади з громадянами, підприємствами й іншими установами та зменшення спільних витрат часу і коштів [16].

Завершальним етапом у цій класифікації є «цифрова трансформація» (Digital Agenda), що дає можливість розробляти нові управлінські форми та моделі цифрового врядування. Така трансформація є логічним продовженням еволюційного розвитку інформаційно-комунікаційних технологій, заснованих тільки на цифрових (дискретних) сигналах. Це створює широкі можливості для розроблення та впровадження державними структурами онлайн-платформ для ефективного розвитку цифрового врядування. Важливим інструментом цифрової трансформації визначаються цифрові державні платформи, що *«забезпечують інформаційний обмін та транзакції між великою кількістю користувачів та створюють основу для функціонування спеціалізованої системи цифрової взаємодії, знижуючи вартість витрат на транзакції та нівелюючи роль посередника. Органи державної влади та органи місцевого самоврядування можуть як взаємодіяти з національними платформами, так і створювати власні, особливо в сферах освіти, медицини, громадської безпеки»* [7, с. 88].

Своєю чергою, Н. Костенюк, І. Макарова, Ю. Пігарєв та Л. Сметаніна виокремлюють три інших етапи використання ІТ-технологій у сфері державного управління та місцевого самоврядування, що пов'язані з відповідними ІТ-технологіями:

Етап інформатизації в основному характеризується використанням інформаційних технологій (ІТ) та інформаційно-телекомунікаційних технологій (ІТТ). Інформаційні технології в основному було спрямовано на автоматизацію інформаційних процесів, таких як, пошук, збирання, введення, записування, нагромадження, перетворення, зміни, адаптування,

поновлення, зчитування, зберігання, знищення, реєстрації, приймання, отримання, передавання, тиражування, поширення даних та процедури доступу до них. ІТТ складаються як з ІТ, так і технологіями телекомунікацій для передавання інформації всіх видів, у тому числі аудіо- та відео.

Етап електронного врядування додає новий від технологій – інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ), що додають до ІТТ технології цифрових комунікацій за рахунок появи нових стандартів (3G, 4G тощо) та технологій оброблення аудіо- та відео в цифровому форматі. А. Серенок зазначає, що «Україна почала впроваджувати елементи електронного врядування ще 2003 року через інформаційну систему «Електронний уряд» та низку нормативно-правових актів (що, утім, так і не були реалізованими повністю)» [4].

Етап цифрового врядування відбувається на трьох послідовних рівнях: оцифрування, цифровізація та цифрові трансформації. Етап оцифровування (digitalization) пов'язаний з переведенням або наданням публічної інформації або процесів з аналогових носіїв на цифрові. [3, с. 45].

Більш широко сутність етапу цифрового врядування розкриває Т. Серьогіна, яка виокремлює п'ять таких послідовних етапів становлення електронного врядування:

«1. початковий етап присутності держави в Мережі (emerging web presence), що характеризується наявністю офіційних урядових сайтів, які містять базову інформацію, що надається користувачам державою в односторонньому порядку;

2. посилення присутності держави в Мережі (enhanced web presence): інформація, що надається стає більш динамічною, при цьому користувачі отримують більше можливостей для доступу до інформації, заповненню форм, зв'язку з державними органами;

3. на етапі інтерактивної присутності держави в Мережі (interactive web presence) здійснюється двосторонній обмін інформацією між користувачами й урядовими органами, з'являється більше можливостей щодо заповнення форм, деякі онлайн-сервіси, можливості відправки заяв онлайн;

4. присутність держави в Мережі на рівні трансакцій (transactional web presence): користувачі мають доступ до даних на основі своїх потреб, можуть відстежувати статус розгляду своєї заяви онлайн, існують різні трансакції, що здійснюються онлайн (сплата податків, сплата реєстраційного збору й митних зборів);

5. (seamless web presence) характеризується завершеною повною інтеграцією всіх державних інтернет-ресурсів у межах єдиного порталу» [13, с. 118]. На цьому етапі остаточно формується цифрова інфраструктура – сукупність цифрових сервісів (технологій, продуктів, процесів), що утворюють інтегрований цифровий трансакційний простір (обчислювальні, телекомунікаційні, мережеві можливості) й забезпечують можливість для цифрових перетворень економіки й життєдіяльності [11, с. 36].

Так постає нова цифрова модель публічного управління, що являє собою сукупність спеціалізованих інформаційних платформ зі зворотним зв'язком, яка використовується під час надання адміністративних послуг, з метою отримання запитів або проведення виборів тощо та є інтегрованими в інформаційне середовище. Умови переходу на цифрову модель публічного управління визначаються рівнем застосування органами влади цифрових технологій у публічному секторі [10, с. 16].

Л. Українська та Н. Шифріна наголошують, що масштабність змін, пов'язаних з переходом до цифрового уряду, спонукає деяких дослідників говорити про «державне управління цифрової епохи» як про нову концепцію в державному управлінні, що розвивається значною мірою на противагу концепції «нового державного управління» (New Public

Management), що широко критикується». Справді, сучасні цифрові технології надають широкі можливості для трансформації державного управління, при цьому *«на кожному новому етапі їх розвитку відбуваються значні зміни як у використанні тих чи інших технологій, так і в організації діяльності органів державної влади, у взаємодії громадян та державних органів. Якщо на першому етапі інформаційні технології є по суті інструментом для реалізації тих чи інших реформ державного управління, то на етапі «цифрової трансформації» цифрові технології інтегруються в процес розроблення державної політики, створюють можливості для реалізації варіантів, що не можуть бути запроваджені без використання технологій»* [15, с. 25].

Один із основних акцентів цифрової трансформації в публічному управлінні нині скеровано на надання послуг населенню, що включає оптимізацію надання публічних послуг, перехід на цифровий формат надання пріоритетних публічних послуг, перехід до проактивного надання послуг. На регіональному рівні, на думку В. Мареніченко, *«актуальним є питання підвищення якості надання послуг в електронному форматі, що досягається через поліпшення технічного рівня каналів зв'язку, які забезпечують взаємодію з населенням та органами влади між собою. Цифрові технології мають бути не лише інструментом оптимізації якості та доступності публічних послуг. З їх допомогою потрібно знижувати час отримання послуг, перейти від суто технологічного вектору до клієнтоорієнтованого, персоналізованого підходу»* [8]. Для нашої країни з огляду на конституційно закріплений євроінтеграційний курс суспільно-політичного розвитку це має першочергове значення. Як зазначає І. Лопушинський, *«цифрові технології в державному секторі України – це основа його реформування та потенційний приклад для всієї країни, яким чином потрібно використовувати переваги «цифрового» світу. Синергетичний потенціал соціальних, мобільних, «хмарних»*

технологій, а також технологій аналізу даних та «інтернету речей» сукупно здатні привести до трансформаційних змін у державному управлінні та в цілому, тобто зробити державний сектор України ефективним, реактивним і ціннісним» [5].

Ураховуючи інституційну структуру системи державного управління, можна визначити зміст перетворень, що відбуваються під впливом цифровізації: у структурі органів державної влади з'являються нові органи влади, що опікуються цифровою трансформацією, як правило профільні міністерства, – в Україні це Міністерство цифрової трансформації, а також в складі законодавчої влади – Комітет з питань цифрової трансформації Верховної Ради України; щодо об'єктів управління – створюється відповідне інституційне та інфраструктурне забезпечення процесів цифровізації, регуляторне середовище; управлінська діяльність передбачає використання цифрових технологій для реалізації взаємодії між суб'єктами й об'єктами управління – цифрові портали, платформи, інструменти е-врядування, е-демократії та ін. [11, с. 34].

У цілому глобальна цифровізація відкрила нові можливості взаємодії для публічної влади, бізнесу та суспільства загалом, дала поштовх новим формам співпраці, можливості отримати велику кількість послуг через додаток «Дія» для населення та внутрішньо переміщених осіб, релокації бізнесу тощо, можливість монетизації ведення соціальної мережі, партнерських бізнес-відносин, так і для публічного маркетингу при налагодженні спілкування та взаємодії державних органів, місцевої влади та громадських організацій з громадянами, а також іншими зацікавленими сторонами тощо [6, с. 91].

Водночас, попри очевидні успіхи, цифрова трансформація системи публічного управління та адміністрування України має й свої недоліки та проблеми. Зокрема, віддаючи належне передвоєнним темпам цифрової

трансформації України, В. Шандрик, О. Радченко, А. Кошеленко та І. Дейнега наголошують, що *«сьогодні наша держава все ще перебуває поза мейнстрімом процесів глобальної цифровізації систем державного управління. За таких умов Україна має терміново надолужити згаяне та скоротити «цифровий розрив» від провідних країн світу. Варто ухвалити стратегічні законодавчі документи (концепцію, стратегію, дорожню карту, Цифровий порядок денний України тощо) для розроблення відповідної державної політики та впровадження повномасштабної цифрової трансформації в практичну діяльність органів публічного управління»* [16].

Отже, потрібно здійснювати всі можливі кроки щодо дальшого розвитку процесів цифровізації державного управління та адміністрування в Україні, що дозволить значно посилити внутрішній людський потенціал нашої держави та підвищити її конкурентоспроможність на світових ринках. Перехід до нового «цифрового державного управління» призведе до підвищення якості публічних послуг, зменшення необґрунтованого втручання держави в процеси саморегуляції ринкових і суспільних відносин. Це дозволить позбутися корупції, підвищити ефективність та результативність державного управління нашої країни в цілому.

Висновки. Таким чином, можемо зробити певні висновки, що еволюція використання цифрових технологій у державному управлінні є постійною багатовимірною та неоднорідною тенденцією, останнє проявляється в тому, що не існує єдиного найкращого рішення проблем цифрового управління, а також немає чітких критеріїв чи процедур їх оцінки. Складність цифрового управління зумовлена його складністю, організаційним і контекстуальним різноманіттям. Це соціальний процес, у якому виконується безліч завдань, часто взаємозалежних, і в якому беруть участь багато суб'єктів.

Цифровізація підвищує ефективність, доступність та прозорість процесів надання публічних послуг у системі публічного управління, а також буде більш розвинені відносини між державним управлінням та суспільством, що також підвищує соціальну залученість та участь. Як на рівні держави, так і в межах міста чи певної територіальної громади цифрове управління дозволяє вдосконалювати системи управління ресурсами, зміцнювати відносини між зацікавленими сторонами, вирішувати проблеми, пов'язані зі сталим розвитком, а також підвищувати ефективність, прозорість та інноваційність процесів надання публічних послуг.

В умовах повоєнного відновлення нашої держави одним із найперших має бути здійснення всіх можливих кроків щодо дальшого розвитку процесів цифровізації державного управління та адміністрування в Україні, що дозволить значно посилити внутрішній людський потенціал нашої держави та підвищити її конкурентоспроможність на світових ринках. Перехід до нового «цифрового державного управління» призведе до підвищення якості публічних послуг, зменшення необґрунтованого втручання держави в процеси саморегуляції ринкових і суспільних відносин. Це дозволить позбутися корупції, підвищити ефективність та результативність державного управління нашої країни в цілому.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Берназюк О. Роль та місце цифрових технологій у сфері публічного управління. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. № 10. С. 166-170.

2. Ковалів М. В., Скоромний Я. І., Єсімов С. С., Мариняк Н. М., Каспрук І. І. Правове регулювання діяльності органів публічного управління в умовах цифрової реальності. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія : Юридичні науки*. 2023. № 4. С. 23-29.

3. Костенюк Н., Макарова І., Пігарєв Ю., Сметаніна Л. Цифровізація публічного управління : вітчизняний досвід. *Теоретичні та прикладні питання державотворення*. 2021. Вип. 26. С. 41-50.

4. Кочарян М. Ф. Тенденції застосування цифрових технологій в публічному управлінні. *Modern scientific journal*. 2023. Вип. 1. С. 91-96.

5. Лопушинський І. П. «Цифровізація» як основа державного управління на шляху трансформації та реформування українського суспільства. *Теорія та практика державного управління і місцевого самоврядування*. 2018. № 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ttpdu_2018_2_20.

6. Мазур О., Соколовська О. Особливості впровадження новітніх управлінських концепцій : регіональна модель модернізації адміністративних процесів в органах публічного управління в умовах цифрової трансформації суспільства. *Аспекти публічного управління*. 2020. Т. 8, № 5. С. 107-116.

7. Макарова І., Пігарєв Ю., Сметаніна Л. Цифровізація публічного управління на регіональному та міському рівнях. *Актуальні проблеми державного управління*. 2021. Вип. 2. С. 86-91.

8. Мареніченко В. В. Ефективне врядування та цифрова трансформація в публічному управлінні : механізми реалізації для євроінтеграційного розвитку. *Державне управління : удосконалення та розвиток*. 2023. № 10. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duur_2023_10_10.

9. Пігарєв Ю., Костенюк Н. Діджиталізація публічного управління як чинник цифрової трансформації України. *Актуальні проблеми державного управління*. 2021. Вип. 2. С. 92-96.

10. Попов М. П., Комаровський В. В., Бондар А. О. Модель цифрової трансформації системи публічного управління. *Теорія та практика державного управління*. 2021. Вип. 2. С. 16-24.

11. Поченчук Г., Кузьмук І. Трансформація системи державного управління в цифрову епоху. *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки*. 2022. Вип. 1. С. 29-41.

12. Радченко О. В. Держава і демократія : мультисемантичний політичний словник [Навчальний посібник]. Харків : Вид-во Асоціації докторів державного управління, 2011. 312 с.

13. Серьогіна Т. Розвиток системи публічних послуг у контексті цифровізації публічного управління. *Аспекти публічного управління*. 2020. Т. 8. Спец. вип. 1. С. 117-119.

14. Україна медійна : на порозі інформаційної революції : моногр. [Олександр Бухтатий, Олександр Радченко, Гліб Головченко; За науковою редакцією д.держ.упр., проф. Радченка О. В.]. Київ : Видавець СВС Панасенко, 2015. 208 с.

15. Українська Л. О., Шифріна Н. І. Цифрові трансформації в системі державного управління. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2022. № 78-79. С. 23-29.

16. Shandryk V., Radchenko O., Radchenko O., Koshelenko A., Deinega I. Digitalization as a Global Trend of Public Management Systems Modernization. In: Shchokin R., Iatsyshyn A., Kovach V., Zaporozhets A. (eds). *Digital Technologies in Education. Studies in Systems, Decision and Control*. Springer, Cham. 2024. P. 3-16. Vol 529. URL: https://doi.org/10.1007/978-3-031-57422-1_1.

REFERENCES

1. Bernazyuk O. (2017). Rol' ta mistse tsyfrovyykh tekhnolohiy u sferi publichnoho upravlinnya – *The role and place of digital technologies in the field of public administration*. Pidpryyemnytstvo, hospodarstvo i pravo – *Entrepreneurship, economy and law*. Vol. 10. P. 166-170. [in Ukrainian]

2. Kovaliv M. V., Skoromnyy Ya. I., Yesimov S. S., Marynyak N. M., Kaspruk I. I. (2023). Pravove rehulyuvannya diyal`nosti orhaniv publichnoho upravlinnya v umovakh tsyfrovoyi real`nosti – *Legal regulation of the activities of public administration bodies in the conditions of digital reality*. Mizhnarodnyy naukovyy zhurnal «Internauka». Seriya : Yurydychni nauky – *International scientific journal «Internauka»*. Series : Legal sciences. Vol. 4. P. 23-29. [in Ukrainian]

3. Kostenyuk N., Makarova I., Piharyev Yu., Smetanina L. (2021). Tsyfrovizatsiya publichnoho upravlinnya : vitchyznyanyy dosvid – *Digitization of public administration : domestic experience*. Teoretychni ta prykladni pytannya derzhavotvorennya – *Theoretical and applied issues of state formation*. Vol. 26. P. 41-50. [in Ukrainian]

4. Kocharyan M. F. (2023). Tendentsiyi zastosuvannya tsyfrovyykh tekhnolohiy v publichnomu upravlinni – *Trends in the use of digital technologies in public administration*. Modern scientific journal. Vol. 1. P. 91-96. [in Ukrainian]

5. Lopushyns`kyi I. P. (2018). «Tsyfrovizatsiya» yak osnova derzhavnoho upravlinnya na shlyakhu transformatsiyi ta reformuvannya ukrayins`koho suspil'stva – *«Digitalization» as the basis of public administration on the path of transformation and reform of Ukrainian society*. Teoriya ta praktyka derzhavnoho upravlinnya – *Theory and practice of public administration*. Vol. 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ttpdu_2018_2_20. [in Ukrainian]

6. Mazur O., Sokolovska O. (2020). Osoblyvosti vprovadzhennya novitnikh upravlins`kykh kontseptsiy : rehional`na model` modernizatsiyi administratyvnykh protsesiv v orhanakh publichnoho upravlinnya v umovakh tsyfrovoyi transformatsiyi suspil'stva – *Features of the implementation of the latest management concepts : a regional model of modernization of administrative processes in public administration bodies in the conditions of*

digital transformation of society. Aspekty publichnoho upravlinnya – Aspects of public administration. T. 8, Vol. 5. P. 107-116. [in Ukrainian]

7. Makarova I., Piharyev Yu., Smetanina L. (2021). Tsyfrovizatsiya publichnoho upravlinnya na rehional`nomu ta mis`komu rivnyakh – *Digitization of public administration at the regional and city levels. Aktual`ni problemy derzhavnoho upravlinnya – Actual problems of public administration. Vol. 2. P. 86-91. [in Ukrainian]*

8. Marenichenko V. V. (2023). Efektyvne vryaduvannya ta tsyfrova transformatsiya v publichnomu upravlinni : mekhanizmy realizatsiyi dlya yevrointehratsiynoho rozvytku – *Effective governance and digital transformation in public administration : implementation mechanisms for European integration development. Derzhavne upravlinnya : udoskonalennya ta rozvytok – Public administration : improvement and development. Vol. 10. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duur_2023_10_10. [in Ukrainian]*

9. Piharyev Yu., Kostenyuk N. (2021). Didzhytalizatsiya publichnoho upravlinnya yak chynnyk tsyfrovoyi transformatsiyi Ukrayiny – *Digitization of public administration as a factor of digital transformation of Ukraine. Aktual`ni problemy derzhavnoho upravlinnya – Actual problems of public administration. Vol. 2. P. 92-96. [in Ukrainian]*

10. Popov M. P., Komarovs`kyi V. V., Bondar A. O. (2021). Model` tsyfrovoyi transformatsiyi systemy publichnoho upravlinnya – *Model of digital transformation of the public administration system. Teoriya ta praktyka derzhavnoho upravlinnya – Theory and practice of public administration. Vol. 2. P. 16-24. [in Ukrainian]*

11. Pochenchuk H., Kuzmuk I. (2022). Transformatsiya systemy derzhavnoho upravlinnya v tsyfrovu epokhu – *Transformation of the public administration system in the digital age. Visnyk Chernivets`koho torhovel`no-ekonomichnoho instytutu. Ekonomichni nauky – Bulletin of the Chernivtsi*

Trade and Economic Institute. Economic sciences. Vol. 1. P. 29-41.
[in Ukrainian]

12. Radchenko O. V. (2011). *Derzhava i demokratiya : mul'tysemantychnyy politychnyy slovnyk – State and democracy : a multi-semantic political dictionary*. [Study guide]. Kharkiv : Publication of the Association of Doctors of Public Administration. 312 p. [in Ukrainian]

13. Ser`iohina T. (2020). *Rozvytok systemy publichnykh posluh u konteksti tsyfrovizatsiyi publichnoho upravlinnya – Development of the system of public services in the context of digitalization of public administration*. *Aspekty publichnoho upravlinnya – Aspects of public administration*. T. 8. Vol. 1. P. 117-119. [in Ukrainian]

14. Bukhtatiy O., Radchenko O., Golovchenko G. (2015). *Ukrayina mediyna : na porozi informatsiynoyi revolyutsiyi – Media Ukraine : on the threshold of the information revolution : monograph*. [scientific edition prof. Radchenko O.V]. Kyiv : SVS Publisher Panasenko, 208 p. [in Ukrainian]

15. Ukrayins`ka L. O., Shyfrina N. I. (2022). *Tsyfrovi transformatsiyi v systemi derzhavnoho upravlinnya – Digital transformations in the public administration system*. *Visnyk ekonomiky transportu i promyslovosti – Herald of the economy of transport and industry*. Vol. 78-79. P. 23-29. [in Ukrainian]

16. Shandryk V., Radchenko O., Radchenko O., Koshelenko A., Deinega I. (2024). Digitalization as a Global Trend of Public Management Systems Modernization. In: Shchokin R., Iatsyshyn A., Kovach V., Zaporozhets A. (eds). *Digital Technologies in Education. Studies in Systems, Decision and Control*. Springer, Cham.P. 3-16. Vol 529. URL: https://doi.org/10.1007/978-3-031-57422-1_1. [in English]